

BANGLADEŞ ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	13

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Bangladeş Halk Cumhuriyeti
Nüfus	170,28 milyon
Dil	Bengalce
Yüzölçümü	147.570 km ²
Başkenti	Dakka
Başlıca Şehirleri	Chittagong, Khulna, Sylhet, Mymensingh, Rajshahi
Yönetim Şekli	Üniter Parlamenter Anayasal Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Muhammed Şahabuddin
Para Birimi	Bangladeş Takası (BDT)

Coğrafi Konum

Bangladeş, Güneydoğu Asya'da yer almaktadır. Ülkenin doğuda, batıda ve kuzeyde Hindistan ile güneyde ise Bengal Körfezi ve çok küçük olmak üzere Myanmar ile sınırı vardır. Bangladeş'in yüzölçümü 147.570 kilometrekaredir. Alüvyonlu düzlükleri verimli tarım arazileridir. Topraklarının büyük bölümü üç büyük nehrin (Ganj, Brahmaputra, Meghna) ve beraberinde pek çok nehrin ve kanalın oluşturduğu bir deltadır. Engin yeşil tarlalar kuzeydoğuda 244 metre ve güneydoğuda 610 metre ortalama yükseklikleri olan alçak dağlarla çevrilmiştir. En yüksek nokta Chittagong dağlık bölgesinin güneydoğu ucunda bulunmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Bangladeş parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. Her beş yılda bir 18 yaş ve üstü tüm vatandaşlar Jatiya Sangsag diye adlandırılan tek meclisli parlamento için seçimlerde oy kullanabilirler. Halen, toplam 345 sandalyesi olan parlamentonun 45 sandalyesi kadınlara ayrılmış olup bunlar diğer seçilmiş 300 üye tarafından seçilir. Başbakan, hükümetin başı olarak, kabineyi kurup devletin günlük işlerini yürütür. Başbakan, Cumhurbaşkanı tarafından resmen atanmış olsa bile, parlamento üyesi olmak zorunda olup, parlamento genelinin güvenini hak etmesi gerekmektedir. Cumhurbaşkanı, parlamento tarafından seçilen devletin başıdır.

Bangladeş'in anayasası, 1972 yılında tanzim edilmiş olup, anayasaya eklenen on dört maddeden oluşur. En yüksek yargı organı Yargıtay'dır. Yargıçlar, Cumhurbaşkanı tarafından atanırlar.

Başbakan Sheikh Hasina tarafından yönetilen şimdiki hükümet, devletin babası Bangabandhu Sheikh Mujibur Rahman'ın tasarlamış olduğu gibi yoksulluğu ve istismarı ortadan kaldıracığına dair söz vermektedir.

Bangladeş, 2021 yılında 50. bağımsızlık yıldönümünü kutlanmış olup, Vizyon-2021 projesi ile ülkeyi Dijital Bangladeş'e ve orta gelirli bir ülkeye dönüştüreceğini taahhüt etmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Bangladeş, dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek ülkedir. Ülkenin nüfusunun 2024 yılında 172 milyona, 2030 yılında ise 220 milyona ulaşmasını beklenmektedir. Ayrıca, nüfus artışının çevre kirliliğini artıracığı, su ve gıda kaynakları üzerinde olumsuz etkileri olacağı öngörülmektedir.

Şehirdeki nüfus artışı toplam nüfus artışının iki katı olup, şehirleşme oranının 2015 yılında %30 olduğu ve 2030 yılında %40'a çıkacağı tahmin edilmektedir. En önemli şehir olan başkent Dakka dünyadaki en kalabalık şehirlerden biridir. Yıllık ortalama nüfus artışı %5 olup, 2022 yılında Dakka'nın nüfusunun 23 milyona ulaştığı tahmin edilmektedir. Diğer önemli şehirlerden Chittagong, Khulna ve Rajshahi'nin de hızlı bir şekilde nüfusunun artacağı öngörülmektedir.

Ülke nüfusunun %91,1'i Müslüman, %7,9'u Hindu, %0,6'sı Budist ve %0,3'ü Hıristiyan'dır.

Önümüzdeki dönemde Bangladeş'in çalışma yaşındaki nüfusunun, pek çok ülkedeki durumun aksine, artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu artışın, ekonomik bağımlılığı düşüreceği, istihdamı, tasarrufları, yatırımları ve ekonomik büyümeyi arttıracığı öngörülmekle birlikte bu gelişmelerin eğitimin kalitesine bağlı olduğu düşünülmektedir.

Eğitim sisteminde gelişmeler olmakla birlikte, kısa vadede istihdam edilen kişi sayısında artış sağlayacak yeni iş olanakları sunacak bir yapıya sahip görünmemektedir. Bunun sonucu olarak, Bangladeş ve Hindistan arasında gerginliğe neden olan Hindistan'ın Tripura, Meghalaya, Assam ve Batı Bengal eyaletlerine Bangladeşlilerin göç etmeye devam edecekleri düşünülmektedir. İş imkanlarının sınırlı olması nedeniyle, Bangladeşlilerin halihazırda kendilerine iş imkanı veren Ortadoğu ülkelerinde de çalışmaya devam etmeleri beklenmektedir.

Bunlara ek olarak, nehir deltasında yer alan Bangladeş, artan tuzluluk ve sürekli tekrarlayan sel ve erozyonlar nedeniyle ekilebilir tarım alanlarını da kaybetmektedir. Bangladeş'in tarım alanlarındaki azalma ülkeden Hindistan'a göçü de artırmakta ve dolayısıyla iki ülke arasında gerginliğe neden olmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	416,27	460,2	446,35	455,16	511,79	576,49	651,69	734,61
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	6,9	7,1	6,0	6,0	6,6	7,1	7,2	7,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	2 498	2 731	2 621	2 646	2 946	3 286	3 680	4 111
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	5,6	6,2	9,0	7,9	6,8	5,5	5,5	5,5
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-1,1	-4,1	-0,7	-0,8	-2,7	-3,0	-3,0	-3,0
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	166,66	168,52	170,28	172,02	173,74	175,42	177,07	178,68
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	35,6	37,9	39,4	39,7	39,9	40,5	41,2	41,9

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Bangladeş ekonomisi, 20 yıldan fazla bir süre içerisinde yardıma bağımlı bir ekonomiden ticarete bağımlı bir ekonomiye dönüşmüştür. Bununla birlikte, Bangladeş'in orta gelir düzeyinde bir ülke olabilmesi için gerekli görülen yatırım odaklı büyümeye geçebilmesi henüz başılamamıştır. Hazır giyim sektörü ve işçi gelirleri ekonominin en dinamik olduğu alanlardır. Bangladeş, ülkenin tek bol kaynağı olan düşük ücretli, emek yoğun iş gücünü iyi bir şekilde kullanmaktadır.

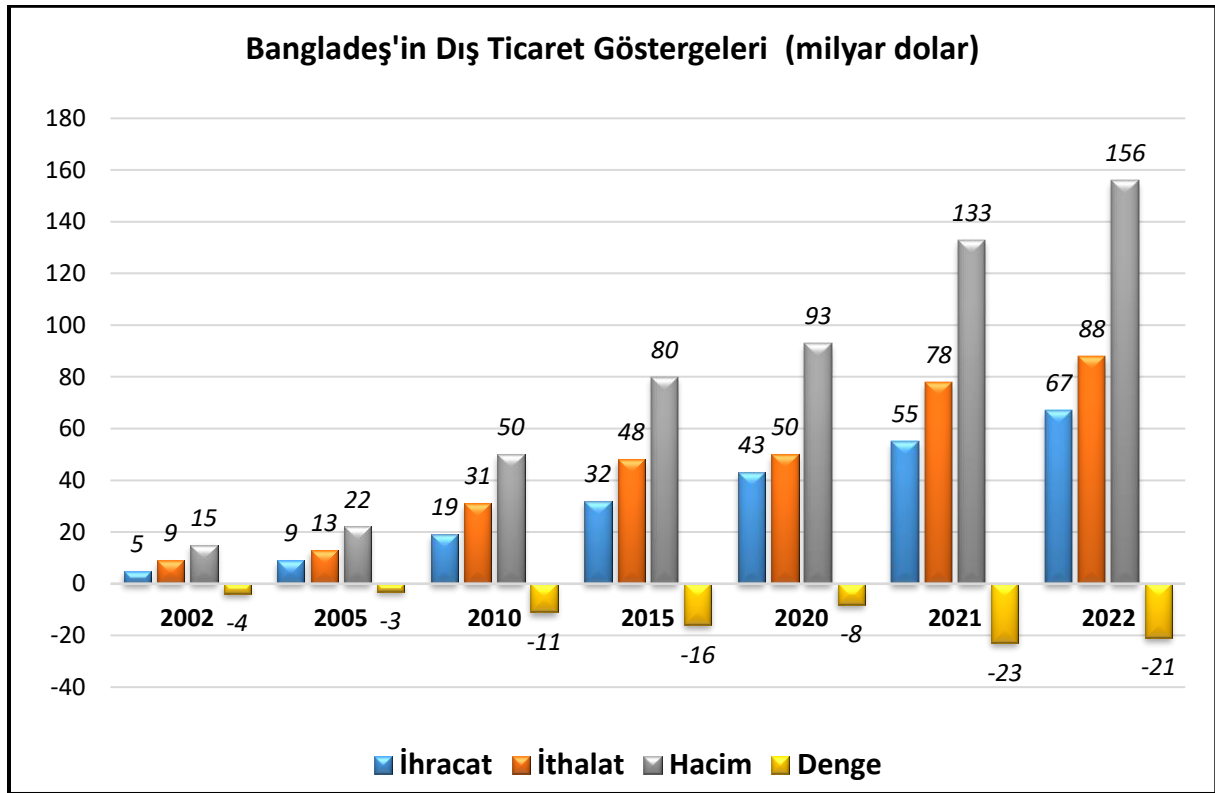
Kişi başına ortalama gelir yıllık cari fiyatlarla 2.621 dolar, satın alma gücü paritesine göre ise 7.085 dolar seviyelerindedir. Uzmanlar, GSYİH'nın düzenli olarak yıllık %7 oranında büyümesinin ülkedeki yoksulluğu önemli oranda düşürebileceğini belirtmektedirler. Bu hedefe ulaşmadaki en önemli engel ise tasarruf ve yatırım oranlardaki düşük büyüme hızı olarak görülmektedir. Son yıllarda, toplam yatırımın %75'inin inşaat sektörü ile ilgili olduğu ve özel sektörün bu yatırımların 2/3'ünü gerçekleştirdiği görülmektedir.

Telekomünikasyon sektöründeki özelleştirmelerin sonucu olarak son yıllarda yabancı sermaye yatırımları artmıştır.

Yurt içi kaynakların düşük kapasitedeki yatırım finansmanı gücü göz önüne alındığında, ülkenin önceliği ihracat odaklı sanayileri teşvik ederek yurt dışı yabancı sermaye çekmeye vermesi gerektiği uzmanlarca belirtilmektedir. Ayrıca, yabancı sermayenin çekilebilmesi için bürokratik engellerin azaltılması ve zarar eden kamu şirketlerinin satılması da önemlidir. Bangladeş dünyada en düşük oranda kişi başına yabancı yatırım çeken ülkelerden biri konumundadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap

Bangladeş resmi istatistikleri en son 2015 yılında yayımlanmış olup, Bangladeş'le ticaret yapan ülkelerin istatistiklerinden derlenen verilere göre, 2022 yılında ülkenin dış ticaret hacmi 155,7 milyar ABD doları olmuştur.

2022 yılında ihracat bir önceki yıla göre %23,0 oranında artarak 67,5 milyar ABD doları olarak gerçekleŐmiŐtir. Aynı dönemdeki ithalat ise bir önceki yıla göre %12,8 oranında artarak 88,2 milyar ABD doları olmuştur.

2015 yılında 16 milyar dolar seviyelerinde olan dış ticaret aıŐı, 2022 yılında 20,7 milyara yükselmiŐtir.

Bangladeş temel ürünlerde ithalata baŐımlılıŐı nedeniyle ticaret aıŐı problemiyle karŐı karŐıyadır. Ayrıca, ülkenin en önemli ihracat sektörü olan hazır giyim sektörü iplik ithalatına baŐımlı durumdadır. Yurt dıŐında çalıŐan iŐçilerin gelirleri cari aıŐın azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yurt dıŐında çalıŐan iŐçilerin gelirlerinin 2013-2022 dönemi boyunca nominal GDP'nin %8'ini oluŐturmakta olduğu tahmin edilmektedir.

Bangladeş'in ihracatında 2022 yılı itibarıyla en önemli ihraç ürünleri; hazır giyim ve ayakkabılardır.

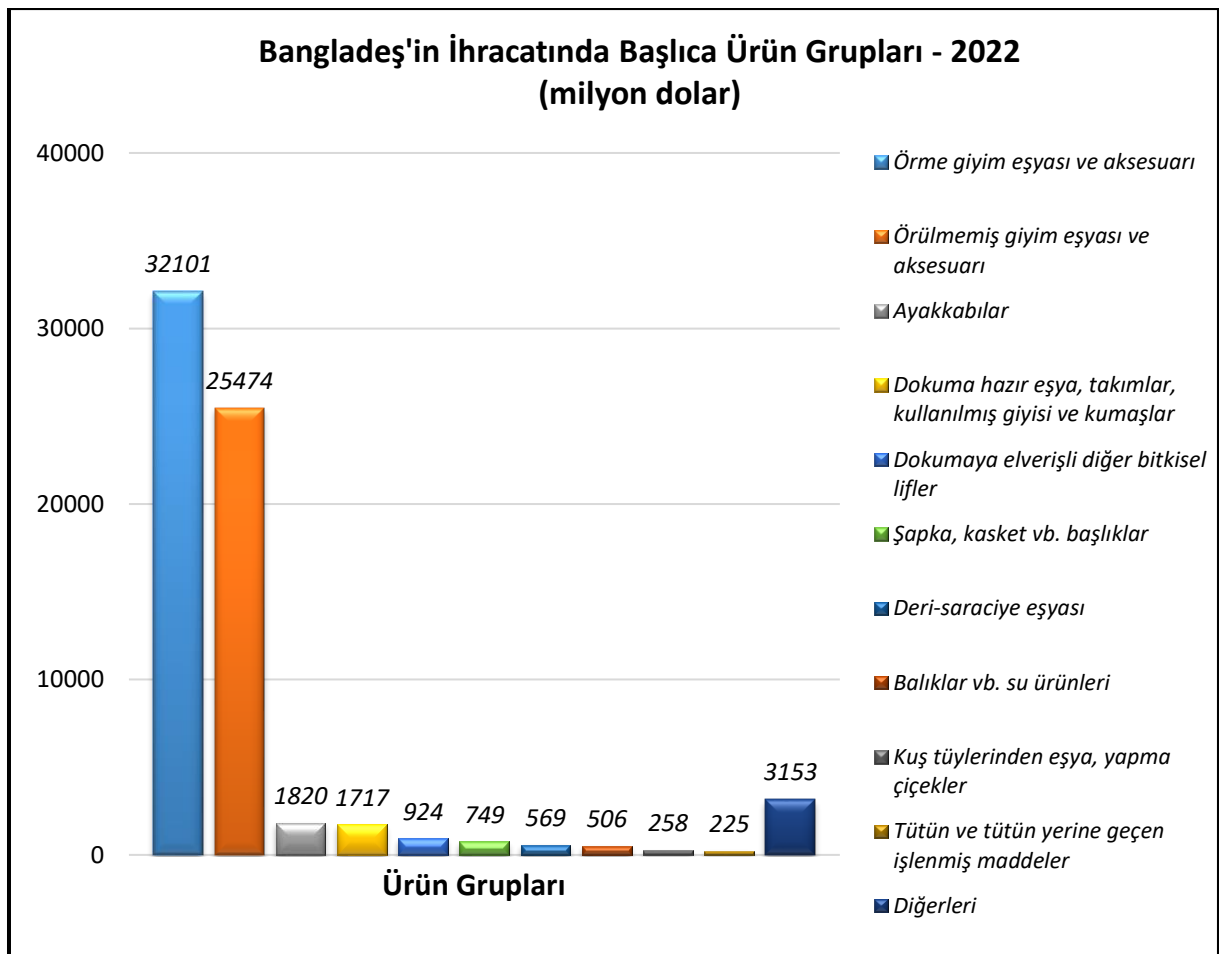
Bangladeş'in ithalatında başlıca ürün grupları: İşlenmiş petrol ürünleri, petrol gazları ve doğal gaz; pamuk ve pamuk ipliği; hurda demir; palm yağı ve fraksiyonları; buğday ve mahlut ve pamuklu mensucattır.

2022 yılı verilerine göre; Bangladeş'in en önemli ihraç pazarı ABD olup, onu Almanya, Fransa, Birleşik Krallık ve İspanya izlemektedir.

2022 yılında Bangladeş'in ithalatında en önemli ülke Çin olup, Hindistan, Singapur, Malezya, Endonezya ve ABD ithalatta önemli diğer ülkelerdir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

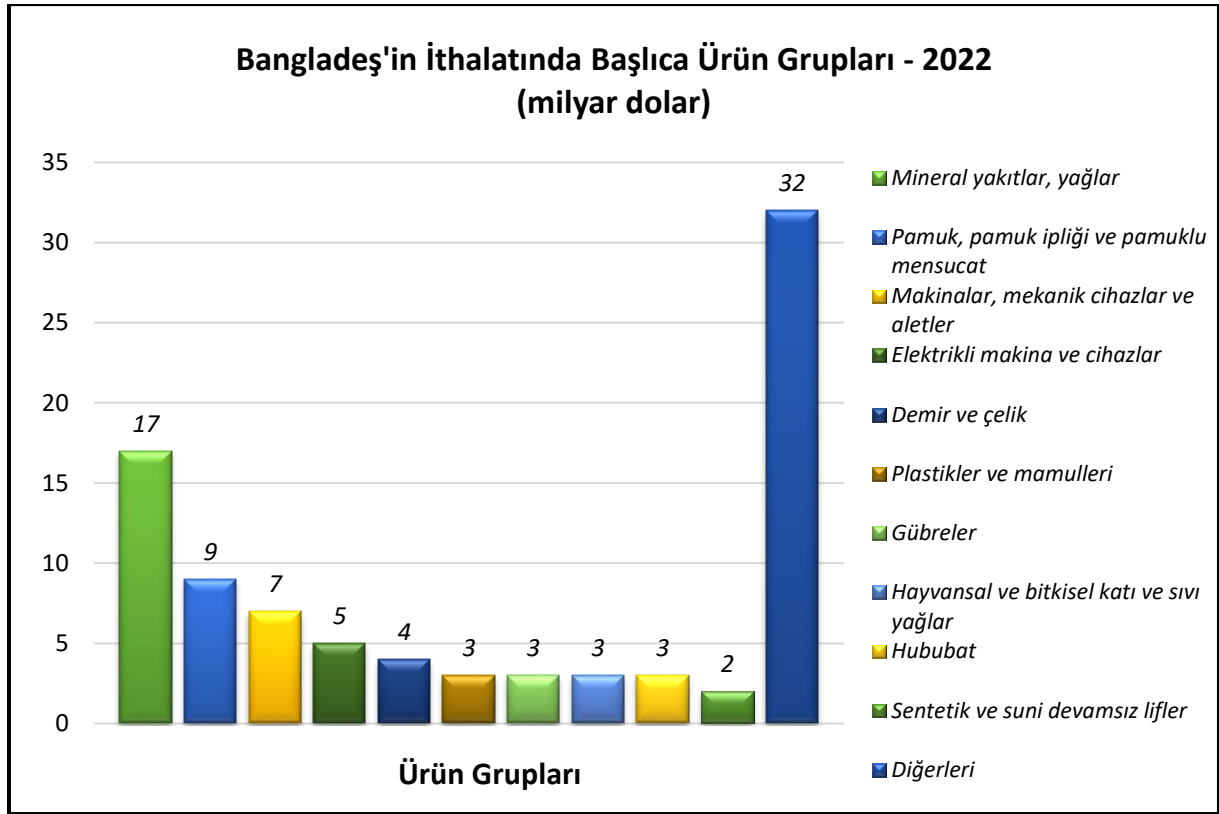
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

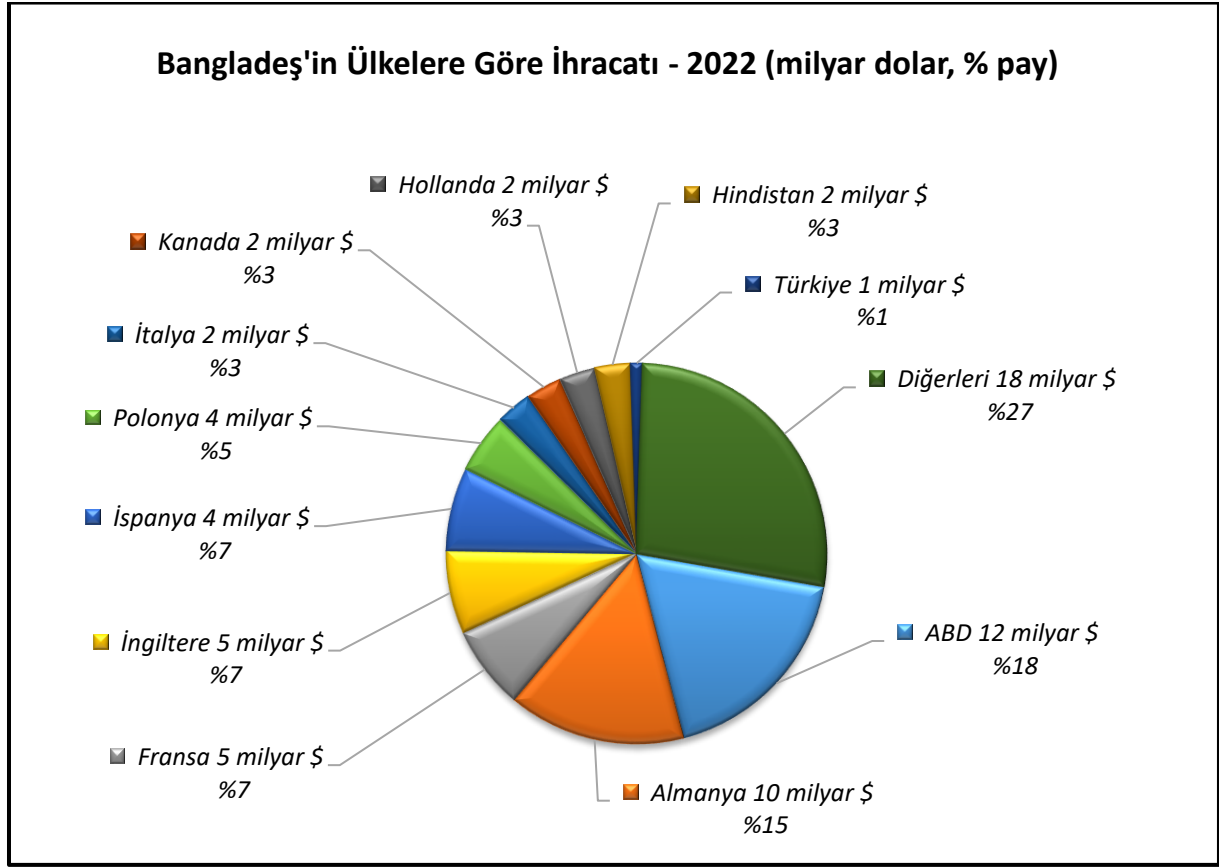

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

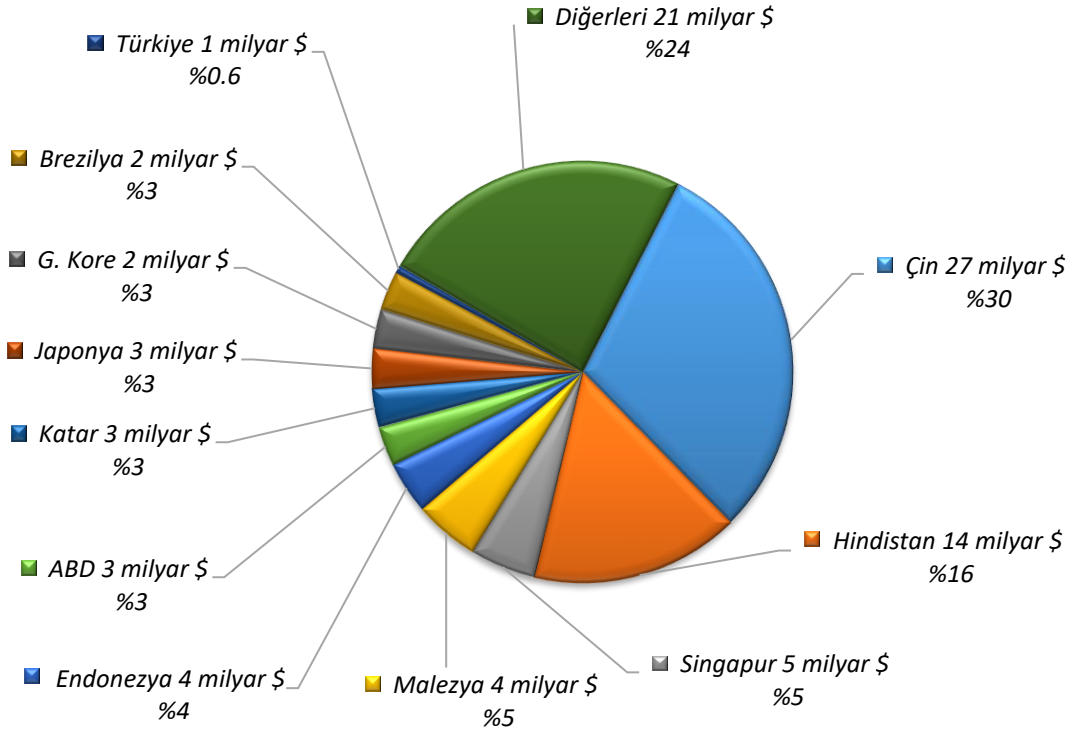

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Bangladeş'in Ükelere Göre İthalatı - 2022 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Bangladeş doğrudan yatırım sermayesi konusunda net ithalatçı olma konumunu sürdürmektedir. Ülkedeki DYY stoku 2021 yılı sonunda 21,4 milyar dolara ulaşmıştır.

Hükümetin elektrik, altyapı ve doğalgaz üretimi sektörlerine olan yabancı yatırımı artırma çalışmalarına rağmen yabancı yatırımlar telekomünikasyon ve bankacılık sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	1 723	1 555	1 520	1 889	2 014	2 230	2 350
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	0,41	0,30	0,30	0,40	0,40	0,40	0,40
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	21 360	21 360	21 361	21 362	21 363	21 363	21 364
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-83	-15	-30	-65	-100	-150	-165
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	421	436	466	531	631	781	946

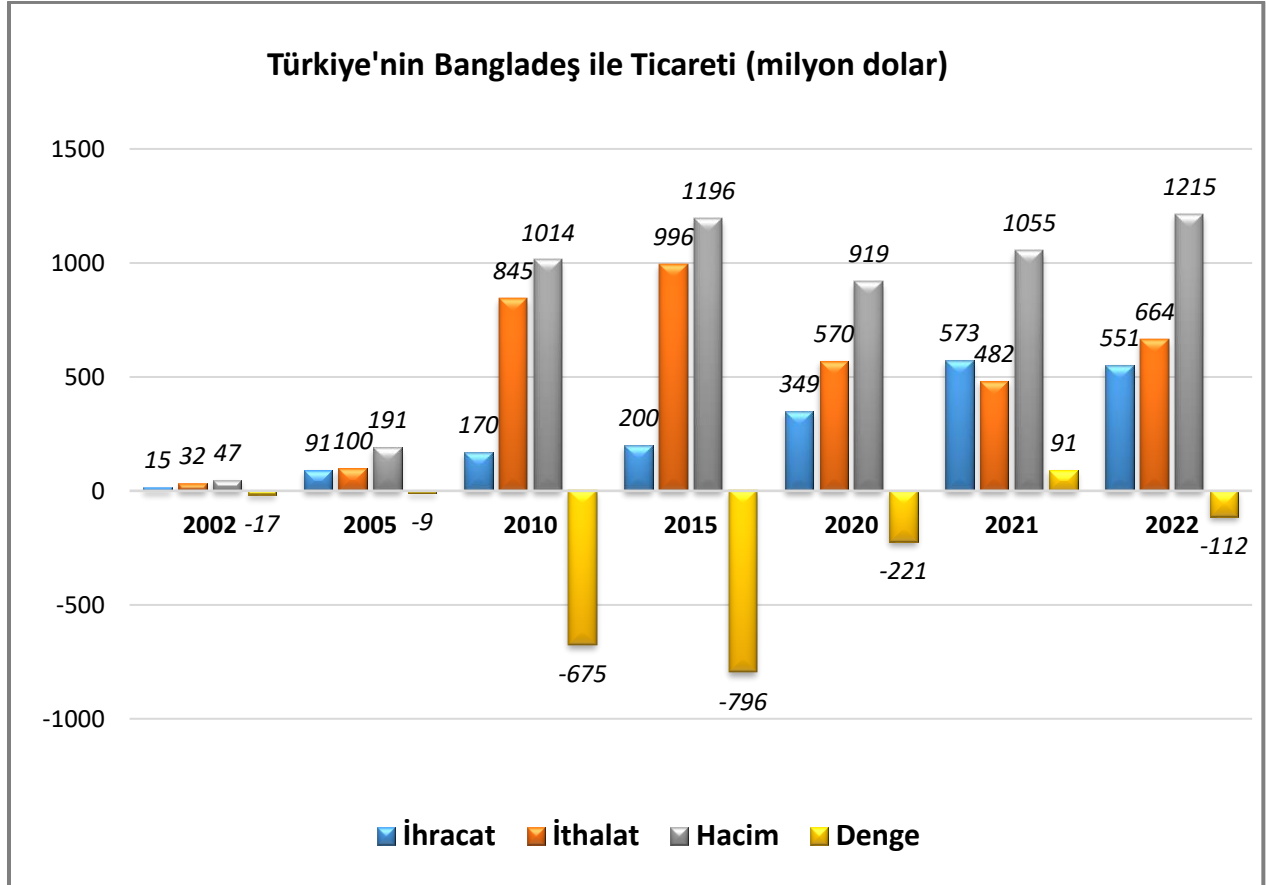
(* Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye - Bangladeş Dış Ticareti

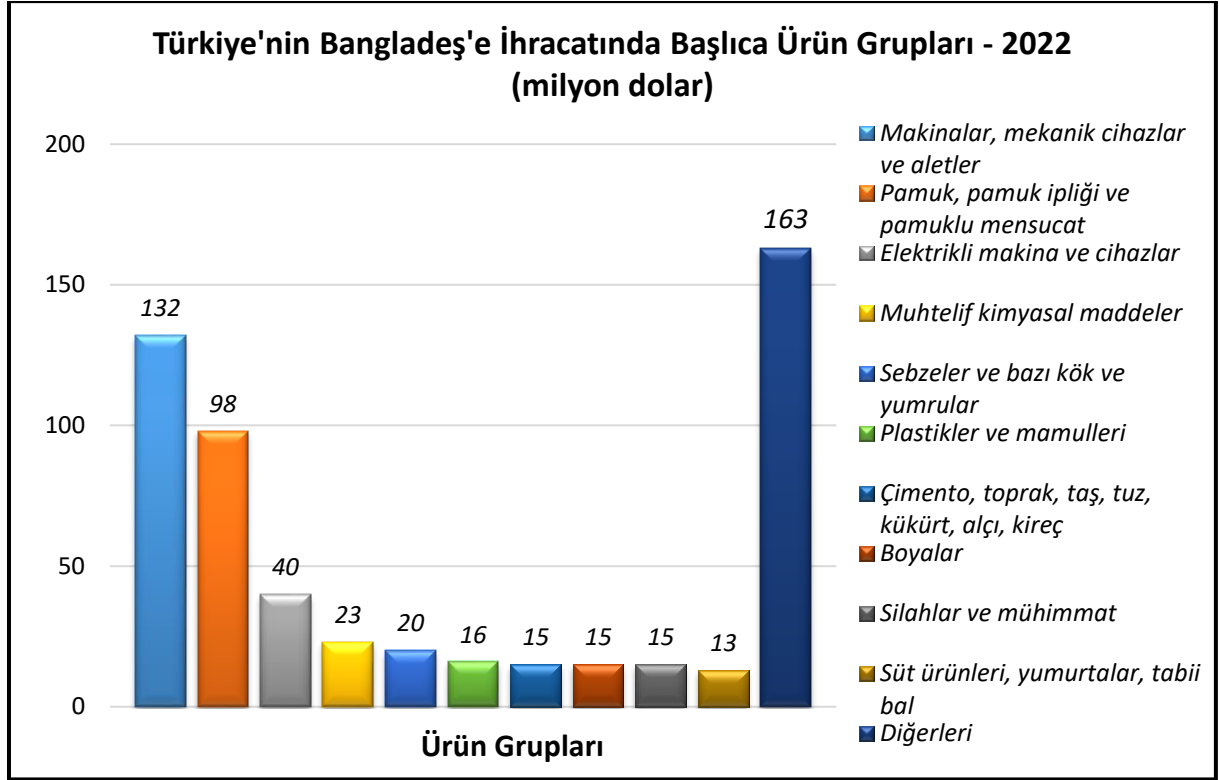
Kaynak: Trademap

2022 yılında iki ülke arasında gerçekleşen ticaret hacmi yaklaşık 1,22 milyon dolar olup, bir önceki yıla göre %15,2 oranında artış yaşanmıştır.

Türkiye'nin Bangladeş'le dış ticaret rakamları incelendiğinde; 2012 yılında ilk defa 200 milyon doların üzerine çıkan ihracat, 2022 yılında 551 milyon dolar olmuştur. Bangladeş'e ihracat anılan yılda %3,8 oranında azalmıştır.

2022 yılı itibariyle Bangladeş'ten ithalat ise bir önceki yıla göre %37,7 oranında artarak 664 milyon dolar olmuştur.

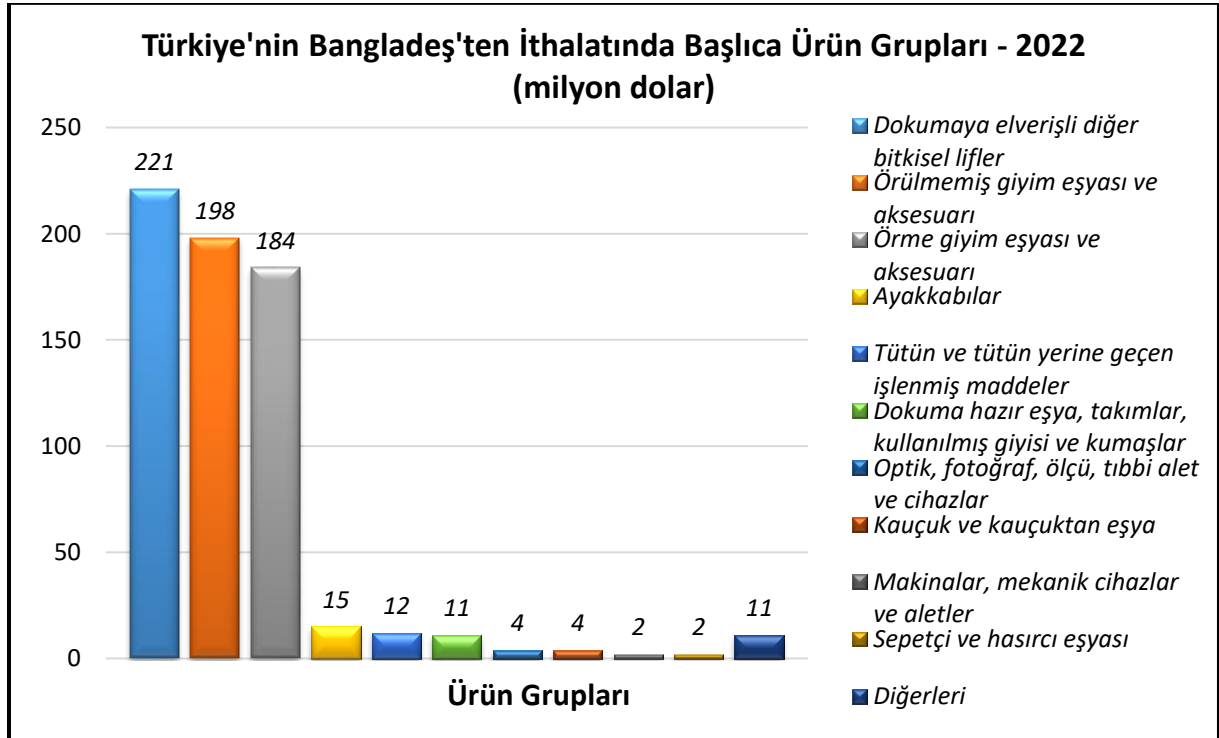
Türkiye'nin Bangladeş'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Bangladeş'ten İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Bangladeş'in İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		42 891 888	54 854 474	67 498 263	100	23,0
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	5 973 675	7 497 624	9 488 012	14,1	26,5
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	5 910 765	6 984 977	9 138 117	13,5	30,8
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	5 084 390	6 652 703	8 284 486	12,3	24,5
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	4 775 660	5 664 799	6 909 092	10,2	22,0
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	2 543 853	3 749 328	4 288 747	6,4	14,4
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	1 899 986	1 772 560	2 650 070	3,9	49,5
6108	Kadın ve kız çocuk için kombinezon, jüp veya jüpon, slip ve külot, gecelik, pijama, lizöz, bornoz vb. eşya (örme)	1 055 240	1 611 534	1 781 300	2,6	10,5
6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	897 102	999 051	1 485 476	2,2	48,7
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	696 875	1 211 409	1 469 146	2,2	21,3
6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya	908 207	1 222 280	1 448 745	2,1	18,5
6111	Bebek için giyim eşyası ve aksesuarı (örme)	944 673	1 244 129	1 331 899	2,0	7,1
6107	Erkek ve erkek çocuk için külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar, robdöşambırlar ve benzeri eşya (örme)	720 947	1 035 132	1 225 363	1,8	18,4
6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	850 408	1 001 122	1 128 959	1,7	12,8
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	625 987	790 142	1 060 761	1,6	34,2
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	687 804	705 044	943 713	1,4	33,9

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-2: Bangladeş'in İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		50 441 260	78 181 645	88 160 982	100	12,8
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 643 752	5 495 070	11 283 271	12,8	105,3
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	2 013 082	3 069 305	2 855 258	3,2	-7,0
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 084 016	1 685 114	2 716 799	3,1	61,2
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	894 802	2 257 240	1 966 039	2,2	-12,9
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	980 205	1 579 609	1 948 164	2,2	23,3
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	896 875	1 458 342	1 770 988	2,0	21,4
1001	Buğday ve mahlut	1 284 485	1 967 732	1 431 370	1,6	-27,3
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	974 366	1 420 451	1 421 626	1,6	0,1
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	771 413	1 255 901	1 383 134	1,6	10,1
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	233 385	888 276	1 294 209	1,5	45,7
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	392 052	586 406	1 240 874	1,4	111,6
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	1 251 820	1 648 653	1 143 977	1,3	-30,6
1201	Soya fasulyesi	843 904	1 019 285	1 099 626	1,2	7,9
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr.ı geçenler)	692 424	1 058 576	1 036 285	1,2	-2,1
6006	Diğer örme mensucat	614 532	1 086 188	1 009 174	1,1	-7,1

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-3: Bangladeş'in Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		42 891 888	54 854 474	67 498 263	100	23,0
1.	ABD	6 303 847	8 791 501	11 834 783	17,5	34,6
2.	Almanya	6 560 612	8 422 470	10 402 464	15,4	23,5
3.	Fransa	2 879 688	3 637 579	4 896 638	7,3	34,6
4.	İngiltere	3 047 463	3 300 432	4 889 493	7,2	48,1
5.	İspanya	2 956 134	3 604 790	4 426 841	6,6	22,8
6.	Polonya	2 272 584	2 945 567	3 531 721	5,2	19,9
7.	İtalya	1 385 084	1 521 607	2 356 634	3,5	54,9
8.	Kanada	1 179 168	1 505 390	2 023 945	3,0	34,4
9.	Hollanda	1 464 446	1 682 852	2 019 127	3,0	20
10.	Hindistan	1 024 444	1 764 100	2 001 611	3,0	13,5
11.	Japonya	1 314 332	1 448 553	1 717 403	2,5	18,6
12.	Danimarka	716 593	991 588	1 283 471	1,9	29,4
13.	Belçika	742 766	826 159	1 222 174	1,8	47,9
14.	İsviçre	724 414	1 017 097	1 120 581	1,7	10,2
15.	Çekya	606 196	782 178	1 054 580	1,6	34,8
...
21.	Türkiye	569 883	482 116	663 762	1,0	37,7

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-4: Bangladeş'in Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		50 441 260	78 181 645	88 160 982	100	12,8
1.	Çin	15 075 631	24 094 593	26 808 335	30,4	11,3
2.	Hindistan	7 912 821	14 092 748	13 833 759	15,7	-1,8
3.	Singapur	2 366 385	3 627 318	4 825 650	5,5	33
4.	Malezya	1 228 236	2 259 103	4 240 545	4,8	87,7
5.	Endonezya	1 685 821	2 928 622	3 894 628	4,4	33
6.	ABD	1 851 853	2 350 515	2 813 867	3,2	19,7
7.	Katar	967 346	1 422 174	2 739 287	3,1	92,6
8.	Japonya	1 503 009	2 349 915	2 566 421	2,9	9,2
9.	G. Kore	1 033 592	1 635 852	2 356 959	2,7	44,1
10.	Brezilya	1 525 173	1 824 425	2 354 960	2,7	29,1
11.	Tayvan	846 114	1 223 327	1 782 031	2	45,7
12.	S. Arabistan	584 310	1 532 774	1 708 854	1,9	11,5
13.	Avustralya	587 581	1 042 872	1 450 817	1,6	39,1
14.	Vietnam	693 109	1 273 051	1 355 232	1,5	6,5
15.	BAE	1 010 758	1 180 624	1 337 092	1,5	13,3
...
25.	Türkiye	349 062	572 952	551 280	0,6	-3,8

Kaynak: Trademap, Bangladeş Yansıtılmış Verileri

EK-5: Türkiye'nin Bangladeş'e İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		349 062	572 952	551 280	100	-3,8
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	17 400	22 698	52 590	9,5	131,7
8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb. için makinalar	21 170	31 110	47 211	8,6	51,8
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	2 832	67 639	23 111	4,2	-65,8
3809	Mensucat, kağıt, deri vb. için apre veya finisaj müstahzarları, müstahzar haşıl ve apreler, müstahzar merdanlar	15 552	23 503	19 213	3,5	-18,3
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	6 729	10 959	17 281	3,1	57,7
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	3 275	0	16 175	2,9	0
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	2 255	1 409	11 779	2,1	736
8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	16 019	5 533	10 352	1,9	87,1
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	28 132	15 069	10 008	1,8	-33,6
3906	Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	9 760	13 433	9 984	1,8	-25,7
2513	Sünger taşı, zımpara taşı, tabii korindon, tabii süleyman taşı ve diğer tabii aşındırıcılar	5 704	19 442	9 809	1,8	-49,5
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr.ı geçenler)	19 791	11 607	9 790	1,8	-15,7
8462	Metalleri dövme, çekiçleme, kalıpta dövme, kesme, taslak çıkartma, şatafatlama, karbürleri işlemeye mahsus takım tezgahları	2 137	1 450	9 122	1,7	529,1
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	15 553	19 060	8 618	1,6	-54,8
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, floresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler	7 530	10 143	8 254	1,5	-18,6

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

EK-6: Türkiye'nin Bangladeş'ten İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		569 883	482 116	663 762	100	37,7
5307	Jüt ve bitki kabuğu liflerinden iplikler	293 742	243 803	218 773	33,0	-10,3
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	22 348	24 799	67 445	10,2	172
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	28 461	25 077	50 462	7,6	101,2
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	28 923	25 432	49 719	7,5	95,5
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	31 436	26 103	38 453	5,8	47,3
6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya	19 788	19 565	36 497	5,5	86,5
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	24 473	11 625	23 514	3,5	102,3
6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	12 025	9 686	18 077	2,7	86,6
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	8 061	9 762	16 953	2,6	73,7
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	11 995	5 707	15 507	2,3	171,7
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	15 800	5 877	12 236	1,8	108,2
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	4 709	5 138	12 183	1,8	137,1
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	6 756	5 713	11 736	1,8	105,4
6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	7 963	4 143	10 293	1,6	148,4
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	2 656	3 571	8 016	1,2	124,5

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri